

לשוננו לעם

עורכים: ע' איתן ומ' מדן

כרך י, תשי"ט

האקדמיה ללשון העברית
מוגן בזכויות יוצרים

מתשובות המזכירות המדעית

שאלה : בפרסומיכם אתם נוהגים לסמן ראשי-תיבות בגרש (אחרי אות אחת, כגון ד' בן-גוריון) ובגרשיים (בין האותיות, כגון צה"ל, ח"נ ביאליק). אך הולך ומתפשט נוהג לסמן קיצור של שם פרטי בנקודה, ולא בגרש. מנמקים נוהג זה על ידי נוהג אומות העולם מצד אחד, ועל ידי העדר חשש, שמא יהיה צורך לסמן נקודה אחרי נקודה, שכן לעולם אין שם פרטי מקוצר בא בסוף משפט.

תשובה : הנוהג העברי הוא לקצר מלים ע"י גרש, אם זו מלה אחת, וע"י גרשיים, אם זה קיצור של מלים אחדות. זהו נוהג ישן מאוד, והוא נקבע גם ככלל ב"כללי הפיסוק", שכל פרסומי האקדמיה נדפסים על פיהם. הנימוק "נוהג אומות האולם" אינו נימוק לשינוי הנוהג הנ"ל, שכן את מלאכת הכתיבה לא למדנו מאומות העולם, והרינו כותבים באותיות עבריות ומימין לשמאל.

אין בין קיצורו של שם פרטי לבין כל קיצור אחר, ואין יסוד לנהוג לגבי השם הפרטי בסימני קיצור שונים מסימני הקיצור של כל מלה אחרת. אין כל סיבה להבדיל בין קיצור "זיכרונו לברכה" — ז"ל — לבין קיצור "חיים נחמן" — ח. נ.
אגב אורח : הנה בסוף הפסקה הקודמת הוכרחתי לתת שתי נקודות בניגוד לביטחונם של הטוענים, כי לעולם אין שם פרטי מקוצר בא בסוף משפט. ומצד אחר הרי קטע מן העיתון "דבר" מד' בסיוון תשי"ט, עמוד 3, ככתבו וכלשונו :

ראש הממשלה ד. בן-גוריון קיבל תיבה מוכספת לסיגריות מראש הממשלה נהר"ן, אשר פרץ בצחוק כשד. בן-גוריון הודיע לו, כי בשל תיבה זו יצטרך לחזור לעישון...
כיצד אתם קוראים פסקה זו ?